



KOMUNIKAT PRASOWY nr 102/23

Luksemburg, 15 czerwca 2023 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-755/21 P | Kočner / Europol

Rzecznik generalny Athanasios Rantos : Europol i państwo członkowskie, w którym wystąpiła szkoda w związku z niezgodnym z prawem przetwarzaniem danych mogą być solidarnie odpowiedzialni

W wyniku zabójstwa, 21 lutego 2018 r., na Słowacji słowackiego dziennikarza Jána Kuciaka i jego narzeczonej, Marty Kušnírovej, słowackie organy wszczęły szeroko zakrojone śledztwo. Na wniosek organów słowackich Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) pobrała dane z dwóch telefonów komórkowych należących do Mariana Kočnera i z nośnika pamięci USB. Europol przekazał swoje raporty naukowe oraz twardy dysk zawierający zaszyfrowane dane z nich pochodzące.

W maju 2019 r. prasa podała do publicznej wiadomości pochodzące z tych telefonów komórkowych informacje dotyczące M. Kočnera, w tym transkrypcje wymiany wiadomości o charakterze intymnym. Ponadto w jednym ze swoich raportów Europol stwierdził, że M. Kočner przebywa od 2018 r. w areszcie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa finansowego, oraz że jego nazwisko jest między innymi bezpośrednio związane z tzw. „listami członków mafii” i „Panama Papers”.

M. Kočner wystąpił do Sądu Unii Europejskiej o zasądzenie na jego rzecz kwoty 100 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał w swoim przekonaniu doznać. W wyroku z dnia 29 września 2021 r.¹ Sąd oddalił jego skargę. Sąd stwierdził, po pierwsze, że M. Kočner nie przedstawił dowodu na istnienie związku przyczynowego między podnoszoną szkodą a działaniem Europolu, a po drugie, że nie dowiódł, że „listy członków mafii” były opracowane i prowadzone przez instytucję Unii, a w szczególności przez Europol. M. Kočner odwołał się od tego wyroku do Trybunału Sprawiedliwości.

W przedstawionej dziś opinii rzecznik generalny Athanasios Rantos wskazał, że niniejsza **sprawa daje Trybunałowi sposobność wypowiedzenia się po raz pierwszy** między innymi, w przedmiocie charakteru odpowiedzialności pozaumownej Europolu, a dokładniej w przedmiocie **istnienia szczególnego reżimu odpowiedzialności solidarnej Europolu i państwa członkowskiego, w którym powstała szkoda w wyniku nieprawidłowego przetwarzania danych przez Europol lub to państwo członkowskie**.

Rzecznik generalny Rantos przypomniał najpierw, że w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia powinna naprawić szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji. Zasada ta znajduje zastosowanie do Europolu. Zgodnie z rozporządzeniem o Europolu każdy, kto poniósł szkodę w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych, ma prawo do odszkodowania od Europolu lub od państwa

¹ Wyrok z dnia 29 września 2021, Kočner/Europol, [T-528/20](#) (zob. komunikat prasowy nr [165/21](#)).

członkowskiego, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące szkodę, zgodnie z jego prawem krajowym. Preambuła do tego rozporządzenia (**niewiążąca**) precyzuje, że dla osoby fizycznej, której dotyczy dana sprawa, może nie być jasne, czy szkody poniesione w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych są następstwem działań Europolu czy też państwa członkowskiego, w związku z czym Europol i państwo członkowskie, w którym miało miejsce zdarzenie, które spowodowało szkodę, powinny być odpowiedzialne solidarnie.

W tym względzie rzecznik generalny Rantos zauważył, że solidarna odpowiedzialność pozaumowna oznacza co do zasady, że jeżeli czyn powodujący szkodę można przypisać kilku osobom, osoby te są solidarnie zobowiązane do naprawienia szkody.

Przypomniał, że wykładnia przepisu prawa Unii wymaga uwzględnienia nie tylko jego brzmienia, lecz także kontekstu, w jaki się on wpisuje, oraz celów aktu, którego ów przepis stanowi część.

Rzecznik generalny dokonał analizy ogółu mających znaczenie dla sprawy przepisów i doszedł do wniosku, że **prawo Unii ustanawia system odpowiedzialności solidarnej Europolu i zainteresowanego państwa członkowskiego za szkody poniesione w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych w wyniku działania Europolu lub tego państwa członkowskiego.**

Co za tym idzie rzecznik generalny proponuje, by uchylić wyrok Sądu z tego względu, że wykluczył on jakiegokolwiek związek przyczynowy między podnoszoną przez M. Kočnera szkodą a ewentualnym działaniem Europolu z tego tylko powodu, że przez pewien okres zarówno Europol, jak i organy słowackie posiadali dane zawarte w przedmiotowych telefonach komórkowych.

Co się tyczy natomiast umieszczenia nazwiska M. Kočnera w „listach członków mafii”, rzecznik generalny proponuje Trybunałowi, by oddalił odwołanie i utrzymał tym samym w mocy rozumowanie Sądu.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odwołanie od wyroku lub postanowienia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału. Co do zasady, odwołanie nie ma skutku zawieszającego. Jeżeli jest ono dopuszczalne i zasadne, Trybunał uchyli orzeczenie Sądu. Jeżeli stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia w sprawie, Trybunał może sam wydać ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie sporu. W przeciwnym razie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd, który jest związany orzeczeniem Trybunału wydanym w ramach odwołania.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Pozostaniemy w kontakcie!

